

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/112/2019
Identifikačné číslo spisu: 3019200142
Dátum vydania rozhodnutia: 11.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3019200142.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľky (predtým žalobkyne): V. B., bytom XXX XX B. XXX, proti žalovanému: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, so sídlom ul. Nemocničná 4, Trenčín, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 11S/79/2019-73 zo dňa 12. septembra 2019, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 11S/79/2019-73 zo dňa 12. septembra 2019 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne uznesením, č. k. 11S/79/2019-73 zo dňa 12.09.2019, odmietol žalobu žalobkyne zo dňa 28.03.2019 podľa § 98 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ako oneskorene podanú a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.
2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že žalobkyňa sa domáhala súdneho prieskumu opatrenia žalovaného, č. B/2017/03969/002 zo dňa 05.10.2017, ktorým „žalobkyňu“ (správne zrejme malo byť žalovaného) žiadala o zaslanie správy z hygienického prieskumu - prešetrenia podozrenia na chorobu z povolania“, ktorý jej v zmysle § 31a ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia zaslal záver odborného stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne k podozreniu na chorobu z povolania žalobkyne. Podanie č. B/2017/03969/-002 zo dňa 05.10.2017 bolo žalobkyňi doručené dňa 12.10.2017 (doručenku podpísal splnomocnenec). Krajský súd dospel k záveru, že žalobkyňa podala žalobu na poštovú prepravu dňa 29.03.2019 oneskorene, pretože posledný deň na podanie žaloby uplynul ešte dňa 17.12.2017.
3. Žalobkyňa (ďalej aj „sťažovateľka“) voči predmetnému uzneseniu krajského súdu podala v lehote na podanie kasačnej sťažnosti podanie označené ako „odvolanie“, ktorú písomnosť kasačný súd posúdil podľa jej obsahu v súlade s § 55 ods. 3 SSP a následne o nej konal ako o kasačnej sťažnosti.
4. Sťažovateľka namietala, že nemala možnosť podať žalobu skôr, ale až následne po všetkých možných

odvolaniach a po jednaní na krajskom súde, z dôvodu ktorého žiada prehodnotiť rozhodnutie o odmietnutí žaloby.

5. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že jeho postup pri vypracovaní odborného stanoviska a posudzovaní pracoviska pre špeciálne pracovisko pracovného lekárstva a toxikológie v Martine bol v zmysle platnej legislatívy a odborných možností dodržaný. Navrhol preto, aby bola kasačná sťažnosť zamietnutá.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) prejednal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel jednomyselne k záveru, že kasačnej sťažnosti je potrebné vyhovieť.

7. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

8. Podľa § 3 ods. 1 písm. c/ SSP, na účely tohto zákona sa rozumie opatrením verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

9. Podľa § 31a ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, chorobu z povolania a ohrozenie chorobou z povolania (ďalej len „choroba z povolania“) uznáva na základe posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby a odborného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva podľa odseku 4 špecializované pracovisko, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú vykonávajú lekári s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializačnom odbore dermatovenerológia; špecializované pracovisko vypracuje lekárske posudky o uznaní choroby z povolania.

10. Podľa § 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, povinným podkladom k uznaniu choroby z povolania špecializovaným pracoviskom je odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania (ďalej len „odborné stanovisko pri podozrení na chorobu z povolania“), ktoré vykoná príslušný orgán verejného zdravotníctva; odborné stanovisko pri podozrení na chorobu z povolania vypracuje v lehote najneskôr do 30 dní od prijatia žiadosti od špecializovaného pracoviska. Ak ide o zložité prešetrenie, lehota sa predlžuje o ďalších 60 dní. Náležitosti odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania sú uvedené v prílohe č. 3d.

11. Podľa § 31a ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, záver odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania podľa odseku 4 príslušný orgán verejného zdravotníctva na požiadanie poskytne posudzovanej osobe a jej zamestnávateľovi.

12. Podľa § 31a ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak špecializované pracovisko neuzná chorobu z povolania, vydá lekárske posudky, ktorým sa neuznála choroba z povolania podľa odseku 13, do 30 dní od prijatia odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania podľa odseku 4 alebo od prijatia stanoviska k uznaniu choroby z povolania podľa odsekov 8 a 11 alebo § 31c ods. 3 a zašle ho: a) posudzovanej osobe, b) zamestnávateľovi, c) príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.

13. Podľa § 31c ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak sa posudzovaná osoba alebo zamestnávateľ domnieva, že

podозrenie na chorobu z povolania bolo posúdené nesprávne, môže písomne požiadať o opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania celoslovenskú komisiu do 60 dní odo dňa prijatia lekárskeho posudku, ktorým špecializované pracovisko uznalo chorobu z povolania alebo neuznalo chorobu z povolania (§ 31a ods. 13 alebo 16).

14. Podľa § 31c ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak chorobu z povolania už posudzovala celoslovenská komisia, nie je možné podľa odseku 1 požiadať o opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania.

15. Podľa § 31c ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, stanovisko celoslovenskej komisie k uznaniu choroby z povolania alebo neuznaniu choroby z povolania je pre špecializované pracovisko záväzné. Špecializované pracovisko vydá v lehote do 30 dní od prijatia stanoviska celoslovenskej komisie k uznaniu choroby z povolania alebo neuznaniu choroby z povolania nový lekársky posudok (§ 31a ods. 13 alebo 16).

16. Podľa § 26 ods. 1 SSP, správny súd poskytuje účastníkom konania poučenie o ich procesných právach a povinnostiach. Túto povinnosť nemá, ak je účastník konania zastúpený advokátom alebo ak má účastník konania, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

17. Podľa § 26 ods. 2 SSP, správny súd poučí účastníkov konania o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

18. Podľa § 147 ods. 2 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku vrátane ustanovenia § 139 ods. 4 a § 141.

19. Podľa § 139 ods. 2 SSP, v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

20. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že žalobou zo dňa 28.03.2019 sa žalobkyňa domáhala vyhlásenia rozhodnutia o neuznaní choroby z povolania za neplatné a priznania choroby z povolania od dátumu posúdenia KPLaT v Martine.

21. V doplnení žaloby zo dňa 22.06.2019 žalobkyňa na výzvu súdu uviedla, že žalobu podáva voči správe alebo rozhodnutiu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trenčíne zo dňa 05.10.2017, ktorú podal klinike pracovného lekárstva v Martine, na základe ktorej jej nebola priznaná choroba z povolania.

22. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že správny súd písomnosť Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne zo dňa 05.10.2017 považoval za opatrenie podľa § 3 ods. 1 písm. c/ SSP. S týmto právnym posúdením charakteru uvedeného podania žalovaného sa však kasačný súd nestotožňuje.

23. Písomnosťou zo dňa 05.10.2017 Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne podľa § 31a ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhovel žiadosti žalobkyne o zaslanie správy z hygienického prieskumu z prešetrenia podozrenia na chorobu z povolania. Predmetná odpoveď, ktorou Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne reagoval na zákonné oprávnenie žalobkyne (sťažovateľky) požiadať o zaslanie

záveru jeho odborného stanoviska, atribúty opatrenia orgánu verejnej správy nespĺňa, nakoľko nie je správnym aktom, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobkyne priamo dotknuté. Krajský súd žiadnym spôsobom nezrejmlil svoju úvahu, na základe akých okolností dospel k záveru, že predmet konania charakter individuálneho správneho aktu zasahujúceho priamo do právneho postavenia sťažovateľky zasahuje.

24. V dôsledku toho záver krajského súdu, že žalobkyňa podala žalobu oneskorene neobstojí, keďže odmietnuť ako oneskorene podanú možno len takú žalobu, ktorá smeruje proti správne mu aktu spôsobilému byť predmetom prieskumu v správnom súdnictve. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu kasačný súd preto považoval za zmätočné, pričom odôvodnenie predmetného uznesenia nekorešponduje obsahu súdneho spisu.

25. Zo spisového materiálu tiež vyplýva, že žalobkyňa, vo svojich podaniach prízvukovala svoje skromné finančné pomery, domáhala sa uznania jej ochorenia ako choroby z povolania, k žalobe pripojila príslušné tlačivo k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

26. V záujme zachovania ochrany práv žalobkyne ako účastníka konania, bolo preto nevyhnutné, aby krajský súd pokiaľ dospel k záveru, že v danom prípade sa nejedná o sociálnu vec (keď vo veci nerozhodoval orgán uvedený v § 199 ods. 1 SSP), žalobkyňu v konaní relevantne poučil o jej procesných právach, predovšetkým, o možnosti obrátiť sa osobne, písomne, telefonicky (klientská linka) alebo emailom na jej územne príslušnú kanceláriu Centra právnej pomoci v Trenčíne s tým, že v prípade, ak podmienky nároku na právnu pomoc splní, môže jej byť bezplatne poskytnutá komplexná právna pomoc vo forme právneho poradenstva, či zastupovania pred súdom právnikom centra alebo advokátom. Krajský súd svoju uvedenú poučovanciu povinnosť v priebehu konania nespĺnil.

27. Len zrozumiteľné a kvalifikované poučenie o procesných právach možno považovať za náležité a korešpondujúce všeobecnej poučovacej povinnosti súdu zakotvenej v § 26 ods. 1 SSP.

28. V tejto súvislosti je potrebné zároveň podotknúť, že hoci krajský súd vo svojej výzve na odstránenie väd podania sťažovateľku upozornil na povinné právne zastúpenie advokátom a následky nesplnenia danej podmienky, na jej nesplnenie zo strany sťažovateľky vo svojom rozhodnutí nereflektoval.

29. Navyše, v danom prípade nemožno opomenúť, že nároky, ktorých sa žalobkyňa svojimi podaniami domáhala, hoci sú nárokmi z pracovnoprávneho vzťahu podľa § 195 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, majú nepochybne sociálny charakter.

30. Kasačný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že napriek tomu, že procesná situácia v danej právnej veci môže aj po odstránení vytknutých nedostatkov opätovne viesť k zhodnému procesnému výsledku (t. j. k rozhodnutiu súdu o odmietnutí žaloby žalobkyne, len z iných zákonných dôvodov), v záujme zadosťučinenia realizácii procesných práv žalobkyne prihliadol na špecifický a osobitý charakter danej právnej veci s ohľadom na to, aby súdom poskytnutá ochrana procesných práv účastníka konania bola aj účinná.

31. Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný, k záveru, že uznesenie Krajského súdu v Trenčíne je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP.

32. V ďalšom konaní krajský súd vec opätovne prejedná a rozhodne, pričom prihliadne na názor kasačného súdu. Nové rozhodnutie riadne a v súlade so zásadou preskúmateľnosti odôvodní.

33. V novom rozhodnutí rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SPP).

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.